

Aktualitetsöversikt gällande de uppgifter som sköts av ansvarsområdet Regionplanering

Landskapsfullmäktige 25.05.2021 § 13
549/06.04/2021

Landskapsstyrelsen 17.5.2021

Sammanfattning

Nylands landskapsfullmäktige godkände i augusti 2020 helheten Nylandsplanen 2050. De besvär som anförts mot planen behandlas av Helsingfors förvaltningsdomstol, som har belagt planhelheten med verkställighetsförbud. Ansvarsområdet Regionplanering har under våren inlett en omfattande, virtuell kommunrunda där man kommun för kommun går igenom den aktuella planläggningssituationens konsekvenser och hur situationen ska tolkas och där man presenterar bakgrundsutredningar som man tagit fram i anslutning till beredningen av Nylandsplanen och som kan underlätta kommunernas eget planeringsarbete. Det har regelbundet också ordnats andra virtuella nätverkstillställningar om aktuella teman. Ansvarsområdet har sysselsatts av landskapsplanläggning men också av regionens trafiksystemarbete och moderniseringen av Nylands karttjänst samt intressebevakning i anknytning till revideringen av markanvändnings- och bygglagen. Ett särdrag som kan nämnas är att det inom ansvarsområdet pågår ett experiment med arbetsrotation för ledningen. Där har det substansiella ansvaret flyttats över på gruppcheferna, och bland ansvarsområdesdirektörens uppgifter lägger man tonvikt på det administrativa ansvaret och på resurstilldelning samt dessutom på utveckling och organisering av ansvarsområdets verksamhet i linje med förbundets strategi och utmaningar i omvärldsanalysen. Målet med experimentet är att åstadkomma en i nuläget bäst lämpad framtidslösning i syfte att organisera ansvarsområdets verksamhet.

Landskapsplanläggning och regionplanering

Landskapsfullmäktige godkände i augusti 2050 helheten Nylandsplanen 2050 med dess etapplandskapsplaner för tre regioner. Landskapsstyrelsen bestämde i december 2020 att planerna skulle träda i kraft, varefter Helsingfors förvaltningsdomstol genom ett handläggningsbeslut fattat 22.1.2021 belade fullmäktiges beslut med verkställighetsförbud på basis av besvär som anförts mot planerna. Verkställighetsförbudet är i kraft så länge rättsprocessen pågår. Med andra ord är helheten Nylandsplanen inte i kraft förrän Helsingfors förvaltningsdomstol avgör ärendet genom egentliga beslut. Under tiden är det de gällande landskapsplanerna som styr den mera detaljerade planläggningen och myndigheternas verksamhet. Verkställighetsförbudet påverkar planläggningen i kommunerna på olika sätt, beroende på planens innehåll, vilket stadium den befinner sig i och kommunens planläggningssituation.

Att landskapsplanehelheten ska omsättas i praktiken främjas i nära samarbete med de huvudsakliga genomförarna av landskapsplanen, det vill säga med kommunerna i regionen. Det åskådliggörs framför allt i anslutning till kommunal planläggning. Inom landskapsförbundet spelar de utlåtanden som förbundet avger om kommunala planer och andra planer en stor roll i arbetet med att genomföra landskapsplanens målsättningar. I förbundets egen verksamhet främjas genomförandet av landskapsplanen med hjälp av utlåtanden och myndighetsarbete och dessutom med hjälp av landskapsprogrammet och genomförandeplanen för detsamma samt

genom intressebevakning, projektverksamhet och kommunikation. Förbundet har våren 2021 ordnat en virtuell kommunrunda där man tillsammans med kommunerna går igenom tolkningen av landskapsplanen i förhållande till planläggningen i kommunerna samt verkställighetsförbudets inverkan. Dessutom har man under våren 2021 samlat in intressentgruppernas erfarenheter av planlägningsprocessen och av därtill hörande växelverkan. I syfte att utveckla växelverkan genomför förbundet också en enkät inriktad på benchmarking som gäller hur andra motsvarande organisationer går till väga i sin växelverkan.

Förbundet har dessutom velat fästa särskild uppmärksamhet vid genomförandet av de godkända landskapsplanerna genom att fastställa årliga prioriteringar som syftar till att främja landskapsplanens målsättningar. Genomförandet av Nylands förbunds utvecklingsdokument och dito målsättningar samordnas på ett nytt sätt så att man sammanför aktuella utvecklingsmål så att dessa bildar förbundets genomförandeprogram. Ett pilotprojekt när det gäller det nya tillvägagångssättet är det åtgärdsprogram för Klimatfärdplanen som ska utarbetas under verksamhetsåret och där det finns klara beröringspunkter med genomförandet av landskapsplanen framför allt då det gäller markanvändning, trafik, cirkulär ekonomi och energi.

Man har tagit fram bakgrundsfakta för landskapsprogrammet och MBT-arbetet i form av Nylands befolknings- och arbetsplatsprojektioner och därav följande bostadskommunsprojektioner samt projektiionskalkyler som sträcker sig fram till åren 2040 och 2060 i fråga om bostadsbestånd och -produktion samt verksamhetslokaler och produktionen av sådana. Utredningen gjordes av Seppo Laakso från Kaupunkitutkimus TA i omfattande växelverkan med kommunerna i regionen. Projektionerna bygger på tre scenarier för den regionala ekonomin, och på basis av dessa har man utarbetat nämnda befolknings- och arbetsplatsprojektioner. Kommunerna har tillställts material på kommun- och regionnivå, och materialet kan också utnyttjas för att underlätta kommunernas egen planering.

Regionplaneringsteamet deltar i arbetet med att formulera nästa MBT 2023-plan tillsammans med kommunerna och samkommunerna i Helsingforsregionen. Förbundet har också ingått ett samarbetsavtal med Kuuma-kommunerna gällande denna MBT-omgång. Enligt avtalet verkar förbundets experter som Kuuma-kommunernas konsulter i fråga om MBT-ärenden i anslutning till markanvändning och boende. Samarbetet omfattar hittills bland annat utredningar inom MBT:s arbetsstadium Nuläge och utvecklingsriktningar, konsultering i bedömningen av klimatkonsekvenser samt material för växelverkan och kommunikation skraddarsytt särskilt för Kuuma-kommunerna.

I fråga om den fullständiga omarbetningen av markanvändnings- och bygglagen verkar förbundet som intressebevakare bland annat genom att lyfta fram den kommunala planläggningens perspektiv. En central påverkans- och kommunikationsåtgärd har varit exempelvis ett ställningstagande som sammanförde de kommunala planläggarnas och förbundets regionplanerings perspektiv. Ställningstagandet har aktivt förmedlats till lagberedarna.

Trafiksystemarbetet

Landskapsstyrelsen har godkänt trafiksystemplanerna för östra och västra Nyland. Arbetet med att formulera trafiksystemplanerna inleddes med den helhetsöversyn av trafiken i Nyland som blev klar i juni i fjol och där Nyland betraktades som en helhet och som en del av det riksomfattande trafiksystemet. Trafiksystemarbetet fortgår efter att planerna färdigställts med att man främjar och följer upp genomförandet av dem.

Statsrådet antog i april den riksomfattande trafiksystemplanen Liikenne 12, den första 12-åriga planen i sitt slag.. Nylands förbund hade förberett sig för processen genom att år 2020 tillsammans tre andra landskap i södra Finland utarbeta en gemensam trafikstrategi. Förbundet följde i mån av möjlighet hur arbetet framskred samt avgav i januari 2021 ett utlåtande om utkastet till plan. Härnäst utarbetar Trafikledsverket ett investeringsprogram i enlighet med planen.

Nylands förbund verkar aktivt också inom intressebevakning som gäller internationella transporter, bland annat i organisationen CPMR och som medlem i Scandria Alliance.

Miljö- och geodata

Nylands förbund är i färd med ett projekt för utveckling av geodata där man ser över förbundets alla geodatabaserade tjänster, med andra ord stödtjänster för det interna arbetet och externa geodatatjänster. I början av året färdigställde och lanserade förbundet en offentlig tjänst för landskapsplanekartor som underlättar för intressentgrupper att tillgodgöra sig landskapsplanerna. Karttjänsten är tvåspråkig och finns på adressen <https://kartta.uudenmaanliitto.fi>. Det finns en PR-video om tjänsten på adressen https://youtu.be/_uuR6Ha192g. Karttjänsten fungerar också i mobilen med hjälp av appen MapFields som är gratis och som kan laddas ned från en appbutik. Man kan vid behov också ladda upp material på sin egen dator eller använda sådant material via gränssnittstjänster.

Till förbundets övriga offentliga karttjänster hör bland annat temabaserade karttjänster av vilka den senaste visar skyddsområdena i landskapsplanen. Hit hör också det material som förbundet har låtit göra med anledning av sin geoenergiutredning. Arbetet med att utveckla karttjänsterna fortsätter, och tjänsterna ska utvecklas också som en del av de kommande nya webbsidorna. Förbundets geodatateam deltar mera allmänt också i utvecklingen av förbundets informationstjänster när man tar fram en uppföljningsmodell för regionutveckling i enlighet med förbundets strategi. Som en del av arbetet med att utveckla uppföljningssystemet ska man också se över och förbättra uppgifter om gröntemat.

Kommunerna och övriga intressentgrupper ges omfattande expertstöd i fråga om klimat-, miljö- och gröntemana bland annat genom att man besvarar parternas informationsförfrågningar och genom att man ordnar workshoppar och tillställningar. Sådana har under våren varit bland annat kommunernas naturkafé och kommunernas skogsdebatter.

Man följer aktivt revideringen av naturvårdslagen och deltar i kommunteamet i beredningen. Förbundet kommunicerar om revideringen av naturvårdslagstiftningen med expertgrupper och intressentgrupper.

Beslutsförslag:

Landskapsstyrelsen beslutar

- anteckna aktualitetsöversikten gällande uppgifter som sköts av ansvarsområdet Regionplanering för kännedom
- framlägga den för landskapsfullmäktige för kännedom

Upplysningar:

Direktör Paula Autioniemi

Sakkunniga: Ilona Mansikka, Petri Suominen, Kaarina Rautio

Beslut:

Landskapsstyrelsen beslutade

- anteckna aktualitetsöversikten gällande ansvarsområdet Regionplanering för kännedom
- framlägga den för landskapsfullmäktige för kännedom
- justera protokollet under sammanträdet för denna paragrafs del.

Landskapsfullmäktige 25.5.2021

Beslutsförslag:

Landskapsfullmäktige antecknar aktualitetsöversikten gällande ansvarsområdet Regionplanering för kännedom.

Behandling:

Planläggningschef Ilona Mansikka, trafikplaneringschef Petri Suominen och planeringschef Kaarina Rautio lämnade en aktualitetsöversikt över ansvarsområdet Regionplanering.

Beslut

I enlighet med beslutsförslaget.